

Aan: Provinciale Staten, commissie Ruimte en Groen.
Van: de gedeputeerde mw. Kamp, namens het college van gedeputeerde staten van Utrecht.
Voor: Vergadering 2 februari 2004.
Betreft: Toezegging van GS in de commissie van 5 januari 2004.

Behandelend ambtenaar	J. Berkhof	telefoon:	030-2583297
------------------------------	-------------------	------------------	--------------------

---

Onderwerp: Informatieve notitie inzake samenhang tussen Restauratieplan Vecht, Rapport Woonschepen in Beweging (Arcadis-rapport), Notitie woonschepenbeleid provincie Utrecht 2002-2012 en het thans ter goedkeuring voorliggende bestemmingsplan Landelijk Gebied gemeente Loenen.

Inleiding.

De commissie ruimte en groen heeft op 5 januari 2004 gevraagd om inzicht in de samenhang van zaken met betrekking tot het Restauratieplan Vecht, het provinciale woonschepenbeleid en het goedkeuringsbeleid inzake woonschepen met betrekking tot het bestemmingsplan Landelijk Gebied van de gemeente Loenen. Dit naar aanleiding van de 4 insprekers behorend tot een groep van 16 woonschepen, waarvan de provinciale planologische commissie aan gedeputeerde staten hebben voorgesteld deze ligplaatsen van goedkeuring te onthouden. Mw. Kamp heeft toegezegd een notitie aan de commissie toe te sturen waarin de voorgeschiedenis van dit voornemen en de samenhang tussen een en ander wordt geschetst.

Samenhang en stand van zaken.

De bewoners van de 16 woonschepen zijn eind vorig jaar geconfronteerd met het volgende:

1. Een voorstel tot vrijwillige verplaatsing door het samenwerkingsverband RPV (26 onaanvaardbare ligplaatsen).
2. Een mailing inzake de folder "Ruim zicht op groene regelgeving" met informatie over het provinciale woonschepenbeleid (alle woonschipbewoners), waarbij de in de Notitie woonschepenbeleid 2002-2012 aangemerkte deel van woonschipbewoners liggend op knelpuntlocaties binnen de provincie in de begeleidende brief daarop zijn gewezen (ruim 100 woonschipbewoners provinciebreed).
3. De brief van de provinciale planologische commissie waarin de 16 belanghebbenden in kennis worden gesteld van het voorstel met de uitnodiging daarover op 12 januari 2004 eventueel hun reactie te geven (16 woonschipbewoners).
4. Huurverhogingen door het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht voor het gebruik van het water en eventueel de oever (alle woonschipbewoners liggend op eigendom van AGV).
5. Informatie met betrekking tot de procedure inzake het beschikken op aanvragen voor een nieuwe ontheffing op grond van de Verordening bescherming natuur en landschap provincie Utrecht 1996 (enkele woonschipbewoners).

Ad 1.

Het Restauratieplan Vecht (RPV) is een plan gericht op verbetering van het ecologisch functioneren en daarmee op herstel van de multifunctionaliteit van de rivier de Vecht door een integrale aanpak. Het RPV heeft als zodanig geen wettelijke status. Volgens de intentieverklaring van 31 oktober 1996 zorgen de in het samenwerkingsverband betrokken organisaties (Rijkswaterstaat, Vechtgemeenten, provincies en Hoogheemraadschappen) voor opname van de geselecteerde maatregelen (ongeveer 60 stuks) in de wettelijke kaders waarvoor zij verantwoordelijk zijn. Daarnaast leveren zij een financiële bijdrage aan de uitvoering van het plan, die maatregel afhankelijk is. In dit kader gaat het om maatregel 46, "Aanpak knelpunten ligplaatsen woonboten". De provincies dragen aan de uitvoering

van deze maatregel ieder € 453.780 bij en rijkswaterstaat € 1.361.340,--. Bij besluit van 2 december 2002 hebben provinciale staten (PS2002REG16) voor het op dat moment nog resterende bedrag van € 366.695,-- een voorziening getroffen.

Door middel van een projectorganisatie (stuurgroep, projectgroep en werkgroepen) wordt de uitvoering van het RPV geleid. Het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht is de projecttrekker en coördinator. Verschillende werkgroepen voeren verschillende maatregelen uit en leggen deze voor aan de projectgroep en deze weer aan de stuurgroep

De werkgroep woonschepen voert maatregel 46 uit en heeft van de stuurgroep de opdracht gekregen via een door hen vastgestelde objectieve methodiek een onderzoek te doen naar knelpunten en oplossingsrichtingen m.b.t. de woonschepen op de Vecht. De werkgroep die de totstandkoming van het onderzoeksrapport heeft begeleid bestaat uit ambtelijke vertegenwoordigers van de Vechtgemeenten, het Hoogheemraadschap, de twee provincies en de Landelijke Woonbotenorganisatie. Het primaire doel van maatregel 46 is het identificeren van woonschepknelpunten op de rivier de Vecht vanuit de belangen van natuur, landschap en/of cultuurhistorie en vervolgens deze knelpunten weg te nemen door verplaatsing of sanering van deze woonschepen en hun ligplaatsen. De gekozen oplossingsrichting is afgestemd op de juridische status van de woonschepen en zijn ligplaats. Voorts zijn nieuwe locaties gezocht. Dit resulteerde in het rapport **“Woonschepen in beweging”, een onderzoek naar knelpunten en oplossingsrichtingen**. Een rapport dat als bouwsteen en motivering moet dienen om te komen tot samenhangend, eenduidig en duurzaam beleid op basis waarvan woonschepen gesaneerd of verplaatst kunnen worden. Op basis van het rapport zijn 48 locaties (knelpunten) vanuit de genoemde belangen als bezwaarlijk aangemerkt op de rivier de Vecht. Voor 24 van deze ligplaatsen is reeds voorzien in een oplossing en voor 26 nog niet. Van deze 26 liggen er 24 op het grondgebied van Loenen.

Met het rapport wordt ook tegemoet gekomen aan de Kroonuitspraken van 2 april 1985 en 16 november 1986 inzake de bestemmingsplannen Landelijke Gebied van Loenen en Nigtevecht. Meer in detail oordeelde de Kroon dat haar inziens niet alle onderwerpelijke plangedeelten, waarin woonschepen zijn gelegen, niet alle zodanig waardevol zijn, dat de ligging van deze woonschepen daarin vanuit natuur, landschap en cultuurhistorie onaanvaardbaar moeten worden geacht. Met rapport zijn de waardevolle gebieden op basis van geldende beleidsdocumenten inzichtelijk gemaakt. Woonschepen op deze locaties zijn vanuit de genoemde belangen als onaanvaardbaar aan te merken.

Over het juridische deel van het rapport is naar aanleiding van een bestuurlijk overleg op 1 november 2002 tussen gemeente en provincie een second opinion gevraagd aan een onafhankelijke derde namelijk de Universiteit Utrecht, centrum voor Omgevingsrecht inzake de toepassing van het overgangsrecht en de provinciale verordening bescherming natuur en landschap. Hierin wordt bevestigd dat woonschepen op grond van het bestemmingsplan kunnen worden gesaneerd, mits aannemelijk is dat dit gebeurt binnen de planperiode van 10 jaar. De gemeente ziet desalniettemin af van doorvertaling van het rapport in haar bestemmingsplan.

Daarnaast wordt het ontheffingenstelsel van de provinciale Verordening bescherming natuur en landschap als toegesneden middel gezien ter regulering van onderhavige kwestie.

Op 15 mei 2003 heeft de stuurgroep RPV besloten het hiervoor genoemde rapport niet vast te stellen. Vanuit het samenwerkingsverband wordt uitsluitend gewerkt op basis van vrijwillige medewerking door het toekennen van een financiële tegemoetkoming voor het inrichten van een nieuwe ligplaats. Het samenwerkingsverband heeft immers geen wetgevende bevoegdheden om juridische of financiële instrumenten vast te stellen.

Echter dit laat onverlet, zo is besloten, dat de verschillende overheden deze uitgewerkte maatregel kunnen doorvertalen in de hen ter beschikking staande instrumenten.

Het rapport is direct daarna vrijgegeven en de betrokken gemeenten zouden haar eigen inwoners wonend op een onaanvaardbare locatie informeren.

De stuurgroep heeft op 29 oktober 2003 besloten de woonschipbewoners liggend op onaanvaardbare locaties schriftelijk te vragen of zij vrijwillig wensen te verplaatsen. Deze vraag is door de voorzitter

van het Restauratieplan Vecht eind vorig jaar aan de betrokken bewoners voorgelegd met het verzoek uiterlijk in januari 2004 te willen antwoorden.

Om deze verplaatsingen mogelijk te maken gaat zij actief aan de slag met de realisatie van zoveel mogelijke vervangende ligplaatsen.

Ad. 2

In de **Notitie woonschepenbeleid 2002-2012** is het provinciale woonschepenbeleid neergelegd vastgesteld door gedeputeerde staten op 10 september 2002 en provinciale staten op 7 oktober 2002 (PS2002REG8 en 8A). Dit beleid dient voor de uitvoering van de sectorale Verordening bescherming natuur en landschap, hoofdstuk III Wateren (hierna Vnl genoemd) en voor de uitvoering van het direct daarmee samenhangende ruimtelijke beleid zoals de goedkeuring van bestemmingsplannen. Via deze twee sporen voert de provincie een eenduidig en samenhangend woonschepenbeleid.

Om ruime bekendheid te geven aan het beleid is in december aan alle woonschepbewoners de folder “Ruim zicht op groene regelgeving” toegestuurd, met het inlegvel Vnl, hoofdstuk III: woonschepen, vaartuigen en drijvende voorwerpen. Ter begeleiding van de folder is gebruik gemaakt van twee modelbrieven, waarvan één voor de knelpuntsituaties zoals genoemd in de Notitie. In dit kader merken wij op dat wij sinds 1963 op grond van opeenvolgende woonschepenverordeningen in de verleende ontheffingen hebben opgenomen dat er vanuit natuur, landschap en cultuurhistorie bezwaren bestaan tegen de aanwezigheid van de woonschepen in de rivier de Vecht (zie ook ad 3). Iedere ontheffinghouder is daarmee bekend. Het thans opgetreden verschil is dat de meest ontoelaatbare ligplaatsen in de Vecht nu zijn geïdentificeerd en de bewoners van een woonschip op die ligplaats als zodanig zijn geïnformeerd.

Met betrekking tot het Restauratieplan Vecht is in de Notitie aangegeven dat van de deelnemende instanties wordt verwacht de resultaten van het rapport “**Woonschepen in beweging**” door te vertalen in burgerbindende beschikkingen zoals het bestemmingsplan en noodzakelijke ontheffingen voor woonschepen (pag. 14 onder categorie 2 en pagina 18 onder categorie 3 van de notitie).

In algemene zin heeft de provincie als nieuw beleid vastgesteld dat ze zonodig haar goedkeuringsbevoegdheid inzake bestemmingsplannen inzet om het ongewenst bestemmen van onaanvaardbare woonschepenligplaatsen tegen te gaan (pag. 10, kader nieuw beleid van de notitie). In wezen niet meer dan een andere toonzetting van de intentie van het sinds 1986 geldende ruimtelijke beleid. Sinds het streekplan Utrecht van 1986 heeft de provincie immers al aangegeven dat de aanvaardbaarheid van woonschepenligplaatsen in het bestemming moeten worden afgewogen tegen de in het geding zijnde belangen van onder andere, natuur, cultuurhistorie, landschap, water en archeologie. Op pagina 26 van de notitie wordt in algemene zin aangegeven op welke wijze de provincie uitvoering wil geven aan het oplossen van onaanvaardbare ligplaatsen in de provincie.

Ad. 3.

Het **bestemmingsplan Landelijk gebied Loenen** is thans door de gemeente ter goedkeuring aan de provincie voorgelegd. De gemeente Loenen heeft alle woonschepen met een gemeentelijke ontheffing bestemd. De gemeente heeft in haar ruimtelijke afweging geen rekening willen houden met de belangen van het RPV (maatregel 46), de opdracht vervat in de Kroonuitspraken van 2 april 1985 Loenen en 16 november 1986 Nigtevecht en de status van de woonschepen op grond van de provinciale ontheffingen (een drietal woonschepen hebben geen ontheffing¹, de overige liggen met bezwaren vanuit landschap, natuur en cultuurhistorie, waarvan een zestal met een verplaatsingsclausule² naar een aanvaardbare ligplaats zodra deze beschikbaar komt en de overige liggen met een ontheffing op basis van het sinds 1963 op grond van de verordening gehanteerde overgangsrecht³).

---

¹ Zie Woonschepennotitie 2002-2012, pagina 20, categorie 8,9,10 ligplaatsen zonder ontheffing, gedoogd, illegaal, dus niet bestemmen.

² Zie Woonschepennotitie 2002-2012, pagina 18, categorie 3, ligplaatsen met bezwaar, verplaatsing, dus niet bestemmen.

³ Zie Woonschepennotitie 2002-2012, pagina 14, categorie 2, ligplaatsen met bezwaar, overgangsrecht 1963, afwegen.

In het kader van de inspraak/discussienota Notitie Woonschepenbeleid 2002-2012 is de ontheffingsstatus van deze woonschepen op grond van de provinciale verordening en het belang van het niet bestemmen daarvan op 7 mei 2001 al eens besproken met de gemeente. Daarnaast was het gemeentebestuur nauw betrokken bij de totstandkoming van het onderzoeksrapport "Woonschepen in Beweging". De provinciale planologische commissie heeft de bestemmingsplanprocedure al eens opgehouden om het nog niet gereed zijnde rapport in het plan te kunnen doorvertalen. De gemeente was op de hoogte maar heeft desondanks met bovenstaande geen rekening gehouden. De enige toenadering van gemeentezijde is het opnemen van een beperkte algemene wijzigingsbevoegdheid. Beperkt omdat de formulering zodanig is dat deze pas van kracht is als de woonschipbewoner schriftelijk aan de gemeente meedeelt dat hij/zij het woonschip van de ligplaats wil verwijderen. Op dat moment vervalt de bestemming woonschepenligplaats.

De provinciale planologische commissie adviseert ons op 19 november 2003, in het verlengde van het door provinciale staten vastgestelde woonschepenbeleid, 16 van de 24 woonschepenligplaatsen op onaanvaardbare locaties, zoals blijkt uit het rapport "Woonschepen in Beweging" niet positief te bestemmen. De 6 woonschepen met de laagste score in het rapport (namelijk op twee beleidsdocumenten) worden door de PPC buiten beschouwing gelaten en 2 woonschepen op onaanvaardbare locaties zijn door de gemeente op andere gronden dan het Restauratieplan Vecht niet bestemd.

Wij hebben onder andere de 16 belanghebbenden eind november 2003 schriftelijk in kennis gesteld van het advies van de provinciale planologische commissie als ons voorgenomen besluit. Daarbij hebben wij de belanghebbenden op 12 januari 2004 de gelegenheid geboden hun reactie te geven. Uiterlijk 17 februari 2004 zullen wij een besluit moeten nemen inzake de goedkeuring van het bestemmingsplan.

Ad. 4

Het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht heeft in november de nota "Huur- en precariobeleid woonschepen, vaarschepen en oevervoorzieningen" bekendgemaakt. Tot 5 januari 2004 kunnen belanghebbenden hierop hun zienswijze geven. Deze huurverhoging is al jaren geleden aangekondigd en wordt nu geformaliseerd. De nota voorziet in een huurverhoging voor onder andere woonschipbewoners voor het gebruik van het water door hun woonschip en eventuele steigers en soms de oever.

In het huurbeleid is o.a. opgenomen dat voor de 26 plaatsen die als knelpunt zijn aangegeven in het kader van Restauratieplan Vecht niet-overdraagbare huurovereenkomsten gesloten zullen worden. Als voor die woonschepen een vervangende locatie is gevonden, zal AGV de eigenaar een overdraagbaar huurcontract aanbieden.

Ad. 5.

Woonschepen behoren met een provinciale ontheffing op grond op de Vnl aanwezig te zijn. Een tweetal aanvragen voor een nieuwe ontheffing van bewoners liggend met hun woonschip op een onaanvaardbare locatie zijn aangehouden met het oog op de besluitvorming rond het bestemmingsplan. De aanvragers zijn daarvan overeenkomstig de daarvoor geldende procedures op de hoogte gesteld. Indien wij niet binnen tweemaal 13 weken beslissen ontstaat een fictieve weigering waartegen bezwaar- en beroep openstaat.

Coördinatie op inhoud.

De rode draad is in alle gevallen min of meer het samenwerkingsverband Restauratieplan Vecht. Insprekers zijn getroffen door een samenloop van voorgenomen besluitvorming of uitvoering van beleid. Daarbij wordt rekening gehouden met het in opdracht van de stuurgroep RPV gemaakte onderzoeksrapport "Woonschepen in beweging, onderzoek naar knelpunten en oplossingsrichtingen verwerkt. Iedere partner in het samenwerkingsverband vertaalt het rapport door binnen haar mogelijkheden. Het onderzoeksrapport wordt daarmee in uitvoering gebracht. De gemeente Loenen heeft in dit verband een andere afweging gemaakt.